

Nederlandse hondenrassen (1)

Drentsche Patrijshond

Temidden van alle buitenlandse hondenrassen vergeten we wel eens dat Nederland ook negen inheemse hondenrassen kent. Of eigenlijk, met de drie vachtsoorten Hollandse Herders, elf rassen. Deze hondenrassen vormen een stukje cultuurgeschiedenis pur sang. Ze verdienen het dat we in deze Winner Special nader met hen kennis gaan maken. De Drentsche Patrijshond bijt de spits af...

Alice van Kempen

OP DE WINNER SHOW

Tijdens de Winnershow op **26 en 27 november** in de Amsterdamse RAI worden de Drentsche Patrijshonden op zondag 27 november gekeurd. Maar op de beide Winnerdagen kunt u met het ras kennismaken in het **'hondendorp'** van de Winner. Meer informatie vindt u op de website: www.winnershow.nl

Herkomst

In vroeger eeuwen werkt een deel van de Drentse bevolking in het veen of op de boerderijen. De jacht op patrijzen en korhoenders is populair, vooral bij boeren. Niet alleen vanwege de jacht zelf, maar ook omdat er bij grote, arme gezinnen veel hongerige monden te voeden zijn en zo'n extra boutje altijd welkom is. De nawijsbare geschiedenis van het ras begint in de 16de eeuw. Op schilderijen van Hollandse meesters, zoals Jan Steen en Gabriël Metsu, zijn vaak langharige jachthondjes afgebeeld met oranje, rode, bruine of zwarte aftekeningen in hun witte vacht. Dat zijn Spioenen of Spanjolen, waarvan men denkt dat ze uit Frankrijk of Spanje afkomstig zijn en die aan de wieg staan van diverse hondenrassen in west Europa. Anderen bestrijden de relatie Spioen-Spanje en denken dat Spioen is afgeleid van het oud Franse

woord s' espanir, dat 'voorliggen' of 'zich drukken' betekent, de positie bij een voorstaande hond. Hoe dan ook, de Drentsche Patrijshond is nagenoeg zeker uit deze Spioenen ontstaan. Tot aan het begin van de 20ste eeuw is Drenthe nogal geïsoleerd van de rest van Nederland. Eigenaars van deze jachthonden kunnen zich over het algemeen geen reizen veroorloven om hun teven elders in het land te laten dekken, zodat dit veelal in de directe omgeving gebeurt. Daarom heeft dit type hond zich in het verleden, in alle rust en vrijwel uitsluitend in Drenthe, kunnen ontwikkelen en is nagenoeg raszuiver bewaard. Door de komst van jagers van buiten de provincie krijgt het ras na de Eerste Wereldoorlog ook bekendheid buiten Drenthe. Het ras kent twee zogenoemde 'aartsvaders', de reuen Nimrod en Clovis. Nimrod is een Drent die zuiver gefokt zou zijn en nog heden ten dage spreekt men over het 'Nimrod type'. Daarnaast heeft zich een stam ontwikkeld van het 'Clovis type'. Kenners van het ras kunnen aan een Drentsche Patrijshond zien uit welke stam de hond afkomstig is. Dankzij inspanningen van liefhebbers wordt het ras op 15 mei 1943 officieel erkend door de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied. Midden in de oorlog; het tonen van vaderlandsliefde speelt wellicht mee. Daarna worden ook de raspunten vastgelegd en de rasvereniging wordt in 1948 opgericht.

Werkhond

In vroeger eeuwen wordt er gejaagd met netten, vooral bij de vogeljacht. Bij de komst van het jachtgeweer ontstaat behoefte aan een voorstaande hond. Dat is de hond die het terrein afzoekt en zodra hij reuk van wild in de neus krijgt, direct stilstaat: voorstaat. Hij concentreert zich met zijn hele lijf op het aanwezige wild, zonder dat te zien, en wijst het als het ware aan. Vaak wordt daarbij één van de voorbenen

opgetrokken. Als het wild is geschoten, wordt het door de hond binnengebracht. Hoewel apporteren eigenlijk een taak voor de Retrievers is, heeft de Drentsche Patrijshond die aanleg ook en is daarmee een waardevolle jachtvriend. Zelfs waterwild kan na training worden binnengehaald. Ook zoeken naar geschoten, maar 'verloren' wild is hem wel toevertrouwd. Zijn aanhanke-lijkheid toont hij ook tijdens het werk, want er is vrijwel altijd contact met de jager. Deze hond is geen snelle jager, maar dat is ook niet nodig in de relatief kleine percelen waarin hij werkt. De Drentsche Patrijshond is altijd een pure werkhond geweest. Gefokt voor één specifiek doel: jacht op klein wild, met name veerwild en waterwild. Daarnaast is hij op het platteland ook een gewilde erfbewaker, terwijl men hem vroeger, als trekhond, ook wel onder de melkkar ziet.

Uiterlijk

Met een schouderhoogte van rond de 60 cm is de Drentsche Patrijshond een middelgrote hond. De kleur van de vacht is nu uitsluitend wit met bruine aftekeningen, met of zonder spikkels. De halflange vacht is wat dikker op de

• *De slapende jager'. Schilderij van Gabriël Metsu, circa 1660. Na de jacht heeft de jager waarschijnlijk te diep in het glaasje gekeken. De hond is een typische Spioen, de voorloper van de Drentsche Patrijshond.*

♦ *Patrijshond, geschilderd door Paulus Potter in 1653. De latere Drentsche Patrijshond is hier al te herkennen.*

♦ *In 1943 wordt de Drentsche Patrijshond een erkend ras. Dit is een groep teven uit 1943.*

oren, hals, borst en voor- en achterbenen. De lange staart is goed behaard en men noemt dat 'bossig'. Deze hond heeft ovaalvormige, amberkleurige ogen, waaruit goedmoedigheid en intelligentie stralen. Het uiterlijk van de Drentsche Patrijshond kan in één woord worden samengevat: kracht. Kracht om een dag in het veld bezig te zijn, om veel te kunnen lopen, te zwemmen en wild te kunnen dragen. De vacht heeft geen specifiek onderhoud nodig; regelmatig kammen en borstelen volstaat.

Huishond

Het is belangrijk om een goede fokker te vinden die aandacht besteedt aan de socialisatie van de pups. Daarom is de eerste stap altijd contact opnemen met de rasvereniging. Daar is alle kennis over het ras gebundeld en worden de activiteiten georganiseerd. Belangrijk is dat de Drent wordt opgevoed met liefde en geduld; een harde dressuur werkt averechts. Hij is graag een lid van de familie en voelt zich thuis bij de kinderen en ook bij andere huisdieren. Trouw, intelligent, geduldig, nieuwsgierig, aanhankelijk, opgewekt, gevoelig, en soms een tikje eigenwijs, zijn de steekwoorden van het karakter. Na aanschaf van een pup is het volgen

van gehoorzaamheids cursussen een must. Zijn die met succes afgesloten, dan kan worden gekozen voor andere bezigheden. Van nature is dit ras gericht op de baas en is waaks zonder veel te blaffen. Sommige zijn wat terughoudend ten opzichte van vreemden. Men moet zich realiseren dat een middelgrote hond eisen stelt aan, onder meer, huisvesting en voeding. Er is niet zoveel temperamentsverschil tussen een reu en een teef. Reuen kunnen ten opzichte van andere reuen dominant gedrag vertonen. Ze zijn ook enkele centimeters groter dan de teef en krachtiger en zwaarder gebouwd. Teven worden meestal twee keer per jaar loops; dat duurt circa drie weken. Belangrijk is dat de nieuwe eigenaar goed bij zijn keuze past – en andersom. Wie moeite heeft met strak opvoeden kan beter geen reu nemen. Wie loopsheid lastig vindt, moet liever niet voor een teef kiezen. Overleg uw (woon) situatie en wensen met de fokker. De levensverwachting van een Drentsche Patrijshond is gemiddeld 10 tot 12 jaar.

Activiteiten

Een Drent móet iets te doen hebben, het is immers een werkhond. Maar écht jagen is slechts aan een beperkt aantal mensen toegestaan. Echter, door

het hele land is er gelegenheid om aan jachtrainingen en -wedstrijden deel te nemen en jachtdiploma's te behalen. Deze jachthond heeft veel beweging nodig en jachtraining is eigenlijk niet meer dan het in goede banen leiden van zijn erfelijke eigenschappen. Met dit ras kan men echter aan meer hondensporten deelnemen, zoals Gedrag en Gehoorzaamheid, agility, speuren, enz. of u kunt uw hond inschrijven op tentoonstellingen. ◀

INFORMATIE

- De zoektocht naar een verantwoord en zorgvuldig gefokte hond begint altijd bij de rasvereniging, dus in dit geval de **Vereniging De Drentsche Patrijshond**. (www.drentschepatrijshond.org)
- **Raad van Beheer op Kynologisch Gebied** (www.raadvanbeheer.nl)
- **Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging** (www.knjv.nl)
- **Cynophilia** (www.cynophilia.nl)
- **Literatuur:** * 'De Drentse Patrijshond in heden en verleden' door Janny Offereins (verkrijgbaar via e-mail: vangroevenbeek@hetnet.nl)
- * 'Drentsche Patrijshond' door Diana van Houten.